

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 8 (1699) 1990 m. kovo mėn. 13 d.

XXXV METAI

Melbourne

PRIEŠ 70 METŲ

Siais metais liepos mėn. 12 d. sueina 70 metų kai buvo pasirašyta tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos respublikos Taikos sutartis ir nustatytos teisingos Lietuvos sienos pagal to laiko aplinkybes. Svarbiausia toje Taikos sutartyje, Sovietų Rusija atsisakė visų pretenzijų į Lietuvos teritoriją ir pripažino jos Nepriklausomybę.

Sita sutartis buvo papildoma dar įvairiomis sutartimis 1926 m. ir 1933 m., bet 1920 m. liepos 12 d. paties Lenino pasirašyta Taikos sutartis su Lietuvos respublika niekada nebuvo nei vienos pusės atšaukta, todėl ji tebegalioja ir šiandien.

Pagal 1920 m. pasirašytą Taikos sutartį, kurios galiojimo laikas nebuvo niekada apibrėžtas, 1940 m. birželio 15 d. įvykdyta militarinė okupacija ir rugpjūčio 3 d. padaryta aneksija yra neteisėti aktai, nes pagal tarptautinę teisę, tai buvo agresija ir kriminalinis nusikaltimas prieš Lietuvą.

1920 m. liepos 12 d. Sov. Rusijai pasirašant Taikos sutartį su Lietuva, pats Leninas savo ranka įrašė: „Remdamasi Rusijos Federacinės Socialistinės Tarybų Respublikos paskelbtąją visų tautų teise laisvai apsispręsti ligi joms visiškai atsiskiriant nuo valstybės, kurios sudėtyje jos yra, Rusija be atodairių pripažįsta Lietuvos valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo išeinančiomis juridinėmis pasekmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu“. Ištrauka paimta iš Lietuvos TSR istorijos šaltinių 4-tojo tomo 67 pusl.

Siais metais minint tos sutarties 70 metų sukaktį visoje Lietuvoje ir išeivijoje numatoma tos sukakties minėjimai ir kadangi ta sutartis tebegalioja ir nėra nei vienos pusės atšaukta, tai buv reikalaujama, kad Sovietų Rusija pradėtų tą sutartį vykdyti ir su visa savo okupacine kariuomene ir kolonistine administracija atsitrauktų į sutartyje pažymėtas 1920 metų sienas, Lietuvai gražinant Breslaują, Ašmeną, Meldėnus, Lydą ir Gardiną.

1939 m. spalio 10 d. Sovietų Rusijai gražinant Lietuvai Vilnių, tada Stalino nubrėžtos Vilniaus krašto sienos nėra etnografinės ir neatitinka nei ekonominiams nei politiniams valstybės poreikiams. Sostinė negali būti svetimos valstybės pasienyje, kaip, kad pats Stalinas išsitarė mūsų delegacijai „per patrankos štvį nuo mūsų“. Tai buvo grubus prasilenkimas su 1920 m. Taikos sutartyje pažymėtomis

Rašo Albinas Pocius

sienomis ir nesiskaitymas su paties Lenino parašu.

Lietuvoje jau daromi pasiruošimai tai 1920 metų Taikos sutarčiai paminėti. Visa išeivija taip pat turėtų įsijungti į bendrą darbą ir prarasti reikšmingus minėjimus, demonstracijas arba paskaitas. Taip pat reiktų tinkamai paminėti ir mūsų spaudoje. Ne visi Vakarų pasaulio politikai ir žurnalistai žino, kad 1920 m. Sovietų Rusija viešai išsižadėjo Rusijos teisių į Lietuvos teritoriją ir pripažino Lietuvos nepriklausomybę, bet Stalinas su Hitleriu besidalydami Europą tai paneigė ir užgrobė Pabaltijo kraštus.

Sovietai melagingai skelbia pasauliui ir Lietuvos mokylų jaunimui, kad jie teisėtai pagal „liaudies valią“ įjungė Lietuvą į sovietinę imperiją. Tai buvo ne liaudies valia, bet nuoga militarinė

agresija prieš Lietuvos respubliką.

1926 m. pagal Lietuvos ir Sovietų Rusijos pasirašytą Nepuolimo sutartį, abi šalys įsipareigojo bet kuriomis aplinkybėmis gerbti viena kitos suverenitetą, teritorinį vientisumą ir neliečiamybę. Siuos visus sutarties įsipareigojimus Sovietų Rusija sulaužė 1940 m. birželio 15 d. dar nepasibaigus ultimatumo terminui, su tankais įsiverždama į neutralios Lietuvos teritoriją.

1933 m. liepos 5 d. Lietuva pasirašė dar vieną sutartį su Sovietų Rusija. Tos sutarties 2-ąsias straipsnis taip apibūdina agresorių arba užpuoliką: „Užpuolikė valstybė bus pripažinta ta, krai pirmoji įsibriaus į tos valstybės teritoriją ginkluotomis pajėgomis ir karo nepaskelbusi.“

Kaip matome, pagal sudarytas sutartis ir tarptautinę teisę Sov. Rusija yra ne „Išlaisvintoja“ kaip ji

Nukelta į 3 psl.

Tautinio Olimpino komiteto siekiai

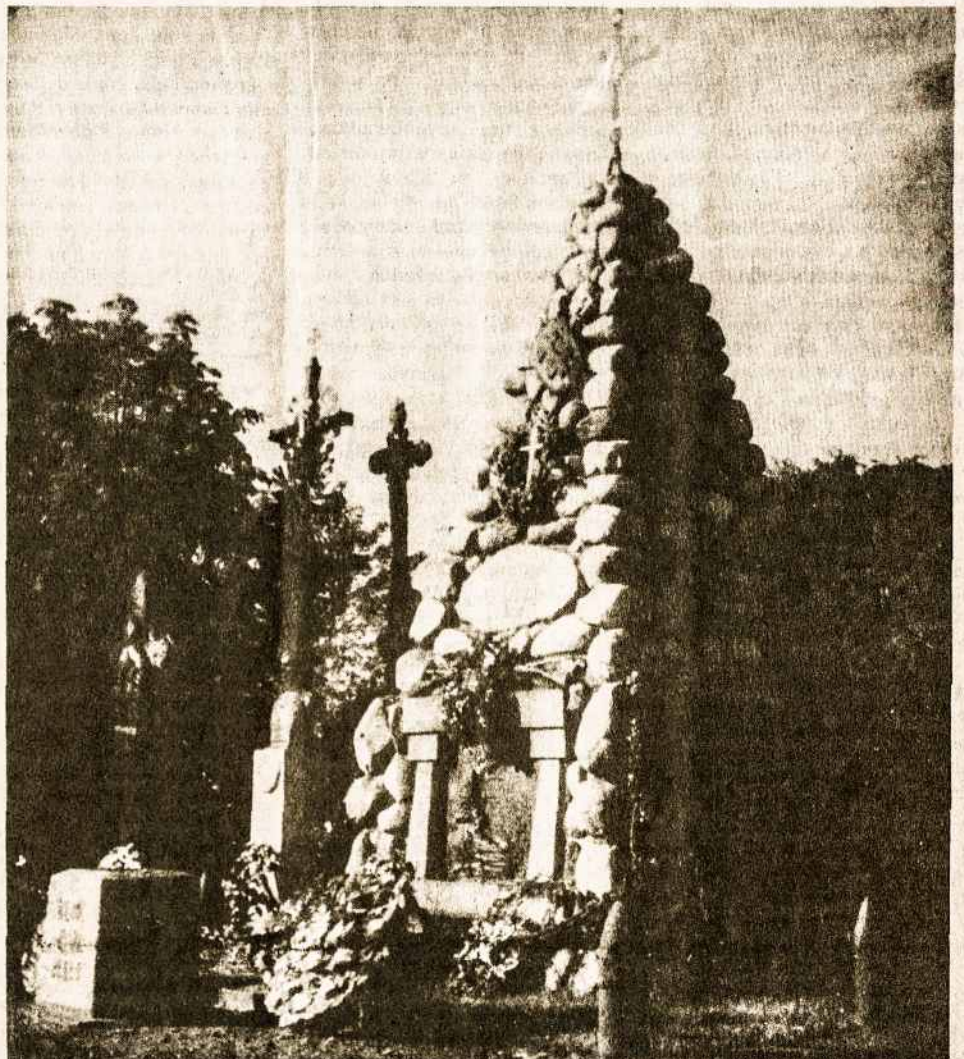
Sausio 26d. Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, kard. Vincentas Sladkevičius susitiko su Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto atstovais: prezidentu Artūru Poviliūnu, dukart olimpiniu čempionu Gintautu Umaru, Roma Ginbergiene, Kauno olimpines tarybos pirmininku Pranu Majausku.

Beveik valandą trukusiame pokalbyje buvo aptarti bendri Lietuvos bažnyčios ir Tautinio Olimpino Komiteto siekiai puoselėti žmonėse dorumą, dvasingumą, meilę Lietuvai, pasiryžimą siekti tikslo tik garbingais būdais.

Kardinolas pasidžiaugė komiteto pastangomis sugrąžinti Lietuvos olimpiniam judėjimui tarptautinį pripažinimą ir pasakė: „Sportas mūsų tautos vardą garsino labai gražiai. Mes džiaugiamės tuo ir norime, kad taip būtų toliau. Gaila, kad mūsų sportininkai daug ką padarė ir pasiekė ne Lietuvos, o TSRS vardu. Mūsų tauta buvo įpinta į kažkokį ratą, kuriame pranykdavo kaip tauta. Mūsų geriausios jėgos buvo panaudojamos svetimai propagandai.“

Taip pat buvo aptarta IV-ųjų Pasaulio lietuvių žaidynių reikšmė mūsų tautai. Numatytas Bažnyčios dalyvavimas šiame svarbiame renginyje.

Artūras Poviliūnas įteikė kardinolui Lietuvos Tautinio olimpino komiteto Generalinės asamblėjos nario ženklelį. Tai pirmas toks ženklelis įteiktas ne LTOK nariui.

Paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę Kaune. Vytauto Didžiojo muziejaus sodelyje, sunaikintas okupantų. Dabar jis atstatytas, atidengtas vasario 16 d. ir pašventintas kardinolo Vincento Sladkevičiaus Nuotr. Vyt. Augustino

Lietuviai Sovietų armijoje

Baisus teroras prieš mūsų jaunuolius

Nors Sovietų Sąjungos niekas nesiruošia pulti, manoma, kad ji pati subyrės, tačiau ji ir dabar laiko didžiulę kariuomenę. Oficialiai skelbiama, kad š.m. pradžioje joje buvo 3,993,000 karių, iš kurių 627,000 tarnavo užsienio kraštuose. Iš tiesų kariuomenė yra daug didesnė, nes čia nepriskaičiuota kita kariuomenės rūšis - KGB bei milicijos daliniai.

Nors tarptautinės konvencijos, kurias pasirašė ir Sovietų Sąjunga, draudžia mobilizuoti į kariuomenę okupuotų kraštų vyrus, bet Sovietai to nepaiso. Pačių bolševikų šaltiniai skelbia, kad 1944 m., užėmę Lietuvą, jie mobilizavo 110,000 vyrų. Beveik be jokio karinio apmokymo, jie buvo pasiūti į pavojingiausias fronto vietas, sakysime, pulti Berlyną, ir todėl didelė jų dalis žuvo. Mobilizacija vykdoma kiekvienais pokario metais. Sovietinės spaudos žiniomis, armijoje nuolat tarnauja apie 36,000 Lietuvos vyrų, be to yra 1280 karininkų, jų skaičiuje 12 generolų. Sausumos kariuomenėje tarnauja 23% Lietuvos karių, karinių statybų dalyse - 11%, jūrų laivyne - 10%, geležinkelių kariuomenėje - 11%. Desantininkų apie 9000. Karo mokyklose Lietuvai ešą skirta apie 600 vietų, tačiau pastaruoju metu lietuviai vengia į jas stoti ir todėl kontingento neišpildo. Ešą stoja tik 180-200 jaunuolių. Iš tiesų lietuviai yra tik menka armijos dalis, gal tik 1%, bet mums minėti skaičiai labai reikšmingi, nes tarnaujančių okupanto armijoje karių yra beveik du kartus daugiau, kaip kad nepriklausomybės metais tarnaudavo savoje kariuomenėje.

Bet kokių tautinių dalinių armijoje nėra. Lietuviai kariai turi tarnauti įvairiose Sovietų Sąjungos vietose: šiaurėje, pietuose, Europos kraštuose, Mongolijoje, Kazachstane, Jakutijoje, Sverdlovskė, Armenijoje, Azerbeidžane, Užbaikalėje, prie Kinijos sienos užpoliarinėje srityje ir kitur. Jų nemažas skaičius ir pas baltąsias meškas. 75% lietuvių tarnauja tose kovinėse dalyse, kur yra reikalingas geras techninis pasiruošimas, turint galvoje modernių ginklų naudojimą. Vien tik pereitais metais trečdalis mūsų negalėjo praleisti atostogų savo tėvynėje. Kadangi Rusijoje trūksta darbininkų, tai neretais atvejais mūsų siunčiami sunkaus darbo tarnyboms į plėšinių žemes, turi atlikti geležinkelių bei kelių tiesimą. Tam tikras lietuvių skaičius buvo išvežti į Cernobilį labai pavojingiems valymo darbams.

Lietuviai karininkai diskriminuojami keliant juos į aukštesnius laipsnius. Deputatas S.Kašauskas nurodo, kad pagal armijos proporciją lietuvių generolų

Bronius Kviklys

mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

turėtų būti 51.4, o iš tiesų tėra 12. Už tat nėra paskatos tapti karininkais. Taip 1987 m. į karo mokyklą stojo tik 188, 1988 m. - 124, o 1989 m. vos tik 93.

Lietuvos vyrai neturi simpatijos okupacinei armijai. Simtai vyrų buvo išsiųsti į Afganistaną, kur žuvo keliasdešimt lietuvių. Pereitų metų gruodžio mėnesį Kaune susirinkę Afganistano karo veteranai, išreiškė protestą prieš tą Sovietų puoselėtą neteisingą karą ir 102 jo dalyviai protesto ženklan gražino jiems už gerą tarnybą dovanotus karinius ordinus bei medalius.

Nuo amžių lietuviai gerbia karinę tarnybą ir mūsų vyrai noriai stovavo į savo krašto kariuomenę. Kad ir nenoromis pokario metais eidavo ir į raudonąją armiją. Tačiau pastaraisiais metais šie tarnyba pasidarė nepakvėčiama. Atsirado labai slogi dorovinė atmosfera, susiklostė patvarios cinizmo ir žiaurumo tradicijos. Į armiją patekęs doras jaunuolis atsiduria beviltiškoje situacijoje. Pagal tradiciją, jauni kareiviai atiduodami „aukleti“ senjams. Einama sūkiu „užbaigti vyriškumo mokyklą“. Jie yra mušiami, iš jų nuolat tyčiojama, lietuviai pravardžiuojami fašistais, vokiečiais, fraicais, buržuaziais nacionalistais. Seržantai atima iš jų geresnius drabužius, baltinius, net geresnį maisto daavinį, skurdžią kelių rublių algą, konfiskuoją iš tėvų gautus siuntinius, verčiami dirbti sunkiausius darbus, nutraukiamas jų miegas, neretais atvejais išnaudojami homoseksuališku būdu ir turi patirti daugybę kitų neteisrybių. Pasiskūsti neturi kur, nes po to būna dar blogiau. Taigi iš 50-ies skundžiasi tik vienas.

Susidaro tokios aplinkybės, kad kai kurie jauni kareiviai, negalėdami pakelti tokio režimo, patys žudosi ar yra nužudomi savo viršininkų. Tokių atvejų užregistuota kelios dešimys. Vien tik pastaraisiais metais jų buvo 20. N.Medvedevas: „Kareiviai grįžta cinko karstuose, ir tai tapo Lietuvos problema. Mūsų vaikinai nepakelia tarnybos Užpoliarėje. Lietuva - nedidelė nacija, todėl kiekvieno žmogaus netekimas mums labai skaudus“ (Tiesa, Nr. 287,1989). Taigi tarnyba Sovietų kariuomenė yra lietuvių vargas ir skausmas.

Esame jau kartą šioje vietoje „Tėviškės aiduose“ aprašė be galo skaudžią jauno kareivio Artūro Sakalausko tragediją. Bet kai ką prie to turime pridurti. Vincentas Zemaitis str. „Tolimi šūvių aidai“ („Dora“ Nr. 3,1989) tiksliai aprašė kančias, kurias patyrė Artūras:

„Sargyboje kareiviui nustatyta išbūti 2 valandas, tuo tarpu Artūrą priversdavo stovėti net ligi 10 valandų. Kai kartą, nesulaukęs pamainos, pats grįžo į kupę, ji geležiniu raktu mušė tol, kol per kaklą ėmė tekėti kraujas. Užmigęs jam darydavo „dviratį“ - degtuku degindavo kojas. Jį vėl vertė valyti tualetą. Užlaužė Artūrai rankas ir nutempė. Tuaeite įvyko baisus dalykas. Sutrenkę kelis smūgius į pilvą, kankintojai ėmė karštingai smaugti kelnes. Kiek Artūras, netekęs sąmonės, išgulėjo čia ant geležinių grindų - nepamena. Tik pajuto, kad jam degina kojas. „Ir po to įvyko neįtikėtinas dalykas. Kai visi sargybiniai - kankintojai sumigo, jis pagriebė du jų pistoletus. Nuaidėjo 40 šūvių. Krito net aštuoni...“

Artūras buvo ilgai tardytas, kankintas, susirgo psichine liga. Pasveikęs tardė, kol vėl susirgo. Ir šiuo metu jis yra gydomas bei tiriamas psichiatrinėje ligoninėje. Artūro byla pasidarė eskaluota. Atsirado gynėjų ir iš padorių rusų tarpo. Buvo susuktas dokumentinis filmas. Byla virto kariuomenės kaltinamuoju aktu. Platūs svarstymai už ir prieš spaudoje, per televiziją, susirinkimuose. Tragedija, įvykusi prieš trejetą metų, ir dabar nėra pasibaigusi. Tačiau duomenys rodo, kad psichinis ligonis negaus mirties bausmės.

Sitaip žiauriu būdu ruošiami armija negali būti stipri. Nenuostabu tad, kad lietuviai jaunuoliai ėmė atsisakinėti tarnauti armijoje. Ir atsarginiai gražina savo karinius bilietus. Kareivių motinos raudodamos energingai protestuoja dėl savo sūnų skaudaus likimo. Energingai reikalaujama steigti lietuvių tautinius dalinius arba bent leisti tarnauti savoje žemėje bei Pabaltijo respublikų teritorijoje.

Pr. metų lapkričio 23 d. Lietuvoje pirmą kartą okupacijų metais buvo gražiai atšvęsta nepriklausomos Lietuvos kariuomenės šventė. Pasisakyta už Lietuvos kariuomenės atkūrimą. Įsteigta Lietuvos atsargos karininkų sąjunga (pirmininkas ats. plk. A.Kairys). Žinia, tai dar labai nedaug kas kalbamu reikalu padaryta, bet vis dėlto jau pirmosios pavasario kregždės.

Panašiai kaip kituose centro bei rytų Europos kraštuose, šiais metais taip pat ir Kroatijoje buvo plačiai ir viešai atžymėtos Kalėdos. Valstybinis Kroatijos radijas ir televizija išstai transliavo Zagrebo arkivyskupo kardinolo Kuharič kalėdinį žodį. Televizija, be to, Kalėdų naktį, susijungė su Kristaus Gimimo bazilika Betliejuje, su švento Petro bazilika Romoje ir su Zagrebo katedra, perduodama tose bažnyčiose vykusių pamaldų vaizdus. Pirmą kartą Kroatijos televizija taip pat tiesioginiai iš Romos perdavė Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo kalėdinį žodį ir apaštalinį palaiminimą Urbi et Orbi. Vatikano radijo biuletenis atkreipia dėmesį, kad šiais metais Kroatijoje Kalėdų dienomis visos krašto bažnyčios buvo perpildytos tikinčiųjų.

RG

Published by Dr. Pranas Dauknyis
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

IVYKIAI

Ukrainoje, įvyko ukrainiečių graikų katalikų bendruomenės atstovų susitikimas su religijos reikalų įgaliotiniu prie Ukrainos aukščiausiosios tarybos prezidiumo. Susitikime dalyvavo ir stačiatikių Sinodo nariai. Buvo svarstomas Kristaus Prisikėlimo bažnyčios gražinimo katalikų bendruomenei klausimas. Si Bažnyčia nuo 1946-ųjų metų buvo atiduota stačiatikiams. Bažnyčia buvo grąžinta katalikams ir vasario aštuntąja joje buvo pradėti pertvarkymai. SIA

Cekoslovakijoje Stod parapijos klebonas kun. Duringa įsteigė globos namus buvusiams kaliniams. Namuose jau yra priglausta apie 20 asmenų. Pastaruoju metu Cekoslovakijoje, po prezidento Havelio paskelbtos amnestijos, buvo išlaisvinti apie 20 tūkst. kalinių. Dėl sunkios ekonominės krašto padėties buvusių kalinių įjungimas į visuomeninį gyvenimą yra labai sudėtingas. Tikimasi, kad iš kun. Duringo pavyzdžio, padėti buvusiams kaliniams sugrįžti į normalų visuomeninį gyvenimą, pasimokys ne tik kitos parapijos, bet ir įvairios visuomeninės organizacijos.

Lenkijos primo kardinolo Glomp'o sveikatos būklė yra kiek pagerėjusi, nors tebėra rimta. Kardinolui prieš kelias dienas buvo padaryta operacija nuo kraujo išsiliejimo skrandyje. Sunkiai serganti kardinolui Glempui greitai pasveikti telegramomis palinkėjo Lenkijos ministras pirmininkas Mazowieckis, kardinolų kolegijos nariai, ligonį asmeniškai aplankė naujasis apaštalinis nuncijus Varšuvoje Kowalczyk.

Vakarų Europos Šventojo Rašto Draugijų Sąjunga praėjusiais metais į Sovietų Sąjungą pasiuntė apie 338 tūkstančius Šventraščio, 508 tūkstančius Naujojo Testamento ir aštuonis tūkstančius kitų religinių knygų. Daugiausia knygų, leidžiamų Visuotinės Šventojo Rašto Sąjungos, pasiūnčia Vakarų Vokietija, Didžioji Britanija ir Skandinavijos kraštai. Nuo 1988 metų leidžiama į Sovietų Sąjungą įvežti religines knygas. Vakarų Europos Šventojo Rašto Draugijų Sąjungos nuomone, sovietinių kraštų tikintiesiems trūksta 20 milijonų Šventojo Rašto. Užtat ateityje tikimasi kasmet pasiūsti bent po milijoną Šventojo Rašto knygų.

Vengrijos primo kardinolo Paskai kvietimu, Vatikano valstybės sekretorius kard. Casaroli vasario mėnesio pradžioje lankysis Vengrijoje. Kardinolas Casaroli drauge su kardinolu Paskai vasario 8-ą dieną Esztergomo katedroje koncelebruos Šventas Mišias už kardinolo Mindszenty sielą. Tą pačią dieną, po pamaldų, Esztergomo miesto savivaldybės rūmuose įvyks iškilmės, kurių metu miesto centrinė aikštė ir arkivyskupo rūmai bus pavadinti mirusio kardinolo Mindszenty vardu. Esztergomas yra Vengrijos kat. Bažn. primų rezidencija. Sekmadienį, vasario 11 dieną, kard. Casaroli iškilmingas Mišias aukos šv. Stepono bazilikoje Budapešte. Mišių metu bus ypatingai meldžiamasi, kad kuo greičiausiai būtų atkurti diplomatiniai santykiai tarp Vengrijos ir Apaštalių Sosto.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mieldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Lietuva naujojoje Europoje

Rašo Dr. Jonas Kunca

Europa iki šiol buvo grūmojantis pavyzdys bylojantis apie amerikiečių - anglų politikos bankrotą laike paskutinio pasaulinio karo ir tuoj po jo. Europa buvo išduota aziatiškam barbarui ne keno nors kito, bet prezidento Roosevelt ir taip išgarsinto Churchilio. Visų rūšių pasiteisinimai, kad anie Vakarų vadai būk tai negalėję kitaip pasielgti, yra tuščias mėginimas nutęsti dar ilgiau istorijos klastojimą. Bet toks sužalotos Europos „stabilumas“ išlaikytas dėka sovietinio teroro ir Vakarų veidmainingumo ir bailumo staiga subyrėjo jau po pirmo smūgio atgimstančios naujos Europos. Ne tik pasirodė sovietinio imperializmo bejėgiškumas, bet ir Vakarų klaidingos politikos žala. Lietuva, nors ir sunkiai sužalota, ruošiasi skubiai įsijungti į atgimstančios Europos valstybių šeimą.

Nei Maskva, nei Vašingtonas nesitikėjo tokio staiga padėties pasikeitimo. Kremlius, neišgalėdamas padengti Rytų Europos satelitų išlaikymo išlaidų, buvo priverstas atsisakyti nuo jų. Už tat Lenkijai, Vengrijai ir Čekoslovakijai išsilaisvinimas buvo toks lengvas. Minėtas rusų nubankrutintas valstybes dabar turės šelpti Vakarai. Taip jie turės progą, bent dalinai, atsilyginti šitom tautom už jų išdavimą.

Kas kita yra su Pabaltijo valstybėmis. Čia Maskva, bent iki šiol, negalvoja pasitraukti. O Vašingtonas ir Londonas jai pritaria tylėdami apie pabaltiečių laisvės reikalavimus. Demokratijų politikai nedrąsiai savo elgesį teisinga, kad būk tai jie darą dėl „stabilumo“ išlaikymo ir kad nepakenkti M. Gorbačioviui. Mes žinom, kad tai yra tušti žodžiai. Nei Sovietų Sąjungoje galim rasti stabilumą, nei Pabaltijo valstybių tolimesnė okupacija galėtų pagerinti sovietų prezidento poziciją. Sovietų Sąjunga, jei greitai neatsisakys norinčių atsiskirti teritorijų, prieš prie neramumų ir net pilietinio karo. O Gorbačioviui galėtų padėti tik laisvas Pabaltis duodamas ekonominio atsistatymo pavyzdį. Sunku suprasti tokį Vakarų elgesį, bet prisiminus, kad jie Pabaltijai irgi buvo atidavę, nors ne rašyta sutartim, bet panašia tyła, pasidaro kiek aiškiau.

Jau matom ir kitas komplikacijas dėl padarytų Roosevelt-Churchilio klaidų. Atiduoti vokišką Sileziją Lenkijai buvo ne Stalino, bet vakariečių idėja. Jie vokiečių žemėm pretendavo kompensuoti Stalinui perlesitą buvusios Lenkijos teritoriją. Dabar, veik po 50 metų, kai Vokietija yra ekonominė galybė, Vašingtonas, Londonas ir Maskva neramiai laukia, kas čia išeis iš jų padarytos „makinacijos“. Anksčiau ar vėliau Vokietija gali pareikalauti tos teritorijos grąžinimo. Lenkija tiks pririšta prie Rusijos ieškodama Maskvos pagalbos prieš tokius vokiečių reikalavimus. Taip Lenkija negalės būti tikrai nepriklausoma.

Nors prieš Rytų - Vakarų Vokietijų susijungimą yra nusistatę lenkai, žydai ir gal pati Maskva, to susijungimo niekas sustabdyti negalės. Vokietija čia pati tvarkys savo reikalus nekreipdama daug dėmesio į buvusius karo laimėtojus.

Mūsų Lietuva, nežūrint Maskvos didžiausio

nepasitenkinimo, irgi atgaus savo nepriklausomybę ir dar be Vašingtono - Londono pagalbos. Ji atrodopati viena tai padarys. Rusija negali šiuo momentu galvoti siųsti tankus iš naujo užimti pasikelbusią nepriklausoma mūsų šalį. Kitaip ji prarastų ne tik pasaulio simpatijas, bet ir ekonominę - technologinę paramą, be kurios negali apseiti. Per daug lietuvių tauta išgarsėjo paskutiniu metu. Pasaulinė nuomonė jau yra Lietuvos laisvės pusėj. Gi mūsų tauta veikia taip tvirtai, vieningai ir sumaniai, kad Maksva nespėja išgalvoti, kaip sustabdyti šitą lietuvių veržimąsi į laisvę. Dabar Kremlius skubiai ruošia naują įstatymą-procedūrą, kurios privalės prisilaikyti sovietinės respublikos norinčios išstoti iš S.Sajungos. Dar tos procedūros nepaskelbus galima spėti, kad ji turės tikslą viešai skelbti, kad respublikos galinčios atsiskirti nuo S. Sajungos, o tikrumoje neleis jom to padaryti greičiausiai su neišpildomų sąlygų pagalba. Greičiausiai Maskva reikalau atsilyginimo už okupanto pastatytą mūsų krašte senoviską industriją, kuri aptersė Lietuvos žemę, orą ir vandenį, o gal ir už mūsų šalies „išlaisvinimą“. Kitas tos procedūros reikalavimas galėtų būti referendumas, per kurį žmonės pasisakytų už ar prieš krašto išstojimą iš S.Sajungos. Tokiam balsavime dalyvautų Raudonosios Armijos kariai, kurių yra Pabaltije virš pusės milijono. Raudonarmiečių balsai kartu su kolonistų rusų ir lenkų bėi kitų slavų ko gero gal sudarytų daugiau kaip vieną trečdajį balsų, o atsiskyrimui Kremlius galėtų nustatyti 2/3 daugumos reikalingumą. Vietoj atsiskirti, Lietuva per tokį gudrų referendumą galėtų save amžinai pririšti prie Rusijos, o Latvija ir Estija tai tikriausiai.

Tokios Maskvos gudrybės betgi būtų nelegalios. Jei okupantas ką nors stato okupuotam krašte, tai

Telšių vyskupas Jo Ekscelencija Antanas Vaičius teikia Sutvirtinimo Sakramentą Sedos jaunimui. Nuotraukoje Sedos šventoriuje, šalia Vyskupo dabartinis Telšių Kunigų Seminarijos Rektorius kanauninkas Kazimieras Gaščiūnas ir Mažeikių Dekanas ir klebonas Jonas Gedvila. Praėjusiais 1989 metais Telšių Vyskupas A. Vaičius sutvirtinimo Sakramentą suteikė 12,000! Tai Telšių vyskupijoje sutvirtinta daugiau už kitas vyskupijas Lietuvoje! Šių metų Vasario 16d. Telšių katedra 12 val. buvo perpildyta. Telšių Vyskupas koncelebravo šv. Mišias už Lietuvos laisvę ir už visus mirusius dėl Nepriklausomos Lietuvos. Kartu koncelebravo kancleris prelatas Juozas Gedgaudas ir Seminarijos Rektorius kan. K. Gaščiūnas. Po pamaldų buvo eiseną į senąsias Telšių kapines prie Lietuvos Savanorių kapo. Vasario 16d. išvakarėse Telšių vyskupas dalyvavo Lietuvos vyskupų konferencijoje Vilniuje ir sveikino visi Arkivyskupą Julijoną Steponavičių jo vardinesė.

dar savo rizika. Nei Italija gavo iš Abisinijos už ten investuotas Musolinio sumas po ano krašto okupacijos, nei Anglija, Prancūzija ir Ispanija už jų padarytą progresą buvusiose kolonijose. Rusija nėra išimtis. Jei kas turi teisę reikalauti atsilyginti už padarytą žalą, tai Lietuva. Ji gali reikalauti 250-500 bilijonų už mūsų žmonių iššūdytą, dar nenustatytą sumą už Lietuvos gamtos apteršimą, už ekonominės santvarkos išardymą ir tt.

Maskva neturi teisės reikalauti, kad okupuoto krašto žmonės pasisakytų per referendumą, ar jie nori ar ne likti prie S.Sajungos. Okupantas turi tik viena teisę ir prievolę: pasitraukti iš nelegaliai užimtos teritorijos. Lietuva niekad neįstojų į S.Sajungą, taigi jai iš jos nėra reikalo išstoti. Užtenka atstatyti savo nepriklausomybę. Kaip Maskva bekombinuotų, ji neturi teisės mums primesti savo procedūrą.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymas priklauso tik nuo lietuvių tautos vieningumo, pasiryžimo atgauti laisvę, nuo S.Sajungos vidaus padėties ir nuo laisvo pasaulio nusistatymo už mūsų krašto teisę ir laisvę. Mūsų tauta šiuo momentu yra pavyzdys visam pasauliui ir kaip tokia turi jo simpatijas savo pusėje. S.Sajunga yra pakeliuj į suirutę. Jei S.Sajungoje įvyktų pasikeitimas valdžios, jis greičiausiai nebūtų mūsų naudai. Suirutė ar net pilietinis karas galėtų iššaukti slavų atplūdį į ramesnį Pabaltijį. Atrodo, kad palankesnių aplinkybių Lietuvos nepriklausomybės atstatymui vargu ar besulauksim. Mūsų tautai, ypač jos vadams, reikia skubiai apsispręsti. Kartais belaukiant geresnės progos galima prarasti turimą...

Paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, Vakarų vadams nebeliktų nieko geresnio kaip sutikti su įvykusiū faktu. Besiformuojanti nauja Europa tikriausiai išteistų Lietuvai savo pagalbos ranką ir ją priimtų į savo tarpą. Tas pagreitintų ir palengvintų mūsų krašto atstatymą.

Rytų Europos kraštai nori atsikratyti komunizmo

Centro ir Rytų Europos kraštuose, tuo tarpu, nesiliauja visuomenės bruzdėjimas prieš dar užsilikusias komunistines sistemas apraiškas. Visuomenė nori visiškai ir galutinai atsikratyti komunizmo, simbolizuojančio daugiau negu keturiasdešimt metų užtrukusią žiaurią priespaudą. Žmonių nepasitenkimas staiga vėl plačiai pasireiškė Rumunijoje, minint oficialiai paskelbtą gedulo dieną, skirtą per dukilimą prieš prezidento Ceausescu režimą žuvusiųjų pagerbimui. Kelių šimtų tūkstančių žmonių minia bukarėste, švilpimais ir šūkiams „Gana komunizmo“, „šalin komunistai“ pertaukė ką tik pradėjusį kalbėti ministrą pirmininką Roman. Buvo nušvilptas taip pat laikinosios vyriausybės vadovas Iescu, kaltinamas bendradarbiavimu su Ceausescu režimu. Žmonių minia reikalavo laikinosios vyriausybės atsistatydinimo, taip pat, kad būtų pašalinti iš pareigų visi su buvusiu režimu susikompromitavę politiniai veikėjai. Visuomenei nuraminti, laikinoji vyriausybė pranešė, kad Rumunijoje yra panaikinama komunistų partija, įstatyminiai jai uždraudžiama toliau veikti, taip pat buvo paskelbta, kad krašte bus prarasti laisvi ir demokratiniai rinkimai Jungtinių Tautų organizacijos priežiūroje.

Taip pat ir Rytų Vokietijoje, visuomenei ir opozicijai reikalaujant, ministras pirmininkas Modrow buvo priverstas vėlesniam laikui atidėti svarstymą vyriausybės pasiūlyto projekto, sudaryti naujas valstybės saugumo pajėgas, vietoje senosios slaptos policijos. Visuomenė ir opozicija griežtai priešinosi naujų saugumo pajėgų sudarymui.

Atkelta iš 1 psl.

PRIES 70 METŲ

save vadina, bet užpuolė ir agresorė. Ji savo nusikaltimus padarė tuo metu būdama sąjungoje su hitlerine Vokietija, kas dar padidina jos nusikaltimą.

VLIK'as ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turėtų pasirūpinti, kad Taikos sutarties 70 metų sukaktis būtų tinkamai paminėta visuose kraštuose kur tik yra lietuvių. Mes Australijos lietuviai irgi turime įsijungti į tų minėjimų eigą. Tikimės, kad mūsų Krašto Valdyba suteiks nurodymus kaip prasmungiau tai paminėti ir priminti Maskvai jos nusikaltimus prieš lietuvių tautą ir visą žmoniją.

Per visus minėjimus reikalaukime: 1) Kadangi Taikos sutartis tebegalioja, todėl reikalaujame, kad Sov. Rusija pradėtų ją pilnai vykdyti. 2) Atitrauktų okupacinę kariuomenę iš Lietuvos teritorijos. 3) Grąžintų Lietuvai 1920 m. liepos 12 d. Taikos sutartyje numatytas sienas. 4) Atlygintų Lietuvai okupacinės kariuomenės padarytus nuostolius respublikos gyventojams ir valstybinėms įstaigoms. 5) Atlygintų visiems tremtinams už vergų darbą Sibiro koncentracijos stovyklose.

Tiktai Sov. Rusijai pradėjus vykdyti 1920 metų Taikos sutartį ir išpildžius visus tos sutarties punktus, bus įmanomas normalus dviejų kaimynų santykiavimas. Nemanysime, kad mūsų reikalavimus niekas neišgirs. Niekas iš mūsų netikėjo, kad padėtis Lietuvoje taip greit pasikeis. Ji pasikeitė greit ir beveik netikėtai. Jeigu nieko nereikalavsim, tai nieko ir negausime.

Lietuvos nepriklausomybės klausimas yra pasaulio dėmesio centre.

Laikraščiai, radijas, televizija, pirmoje vietoje informuoja apie lietuvių tautos Gorbacioviui reikiama reikalavimą atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Yra pateikiami labai platūs pranešimai apie Gorbaciovosusitikimus Lietuvoje ir jų metu sovietų lyderio padarytus nuviliančius pareiškimus, išsamiai informuojama apie, Vilniuje įvykusią didingą demonstraciją už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, žymūs žurnalistai ir politiniai apžvalgininkai komentuoja įvykių raidą Lietuvoje. Susipažinkime su būdingesnėmis antraštėmis, kuriomis didieji Italijos laikraščiai pirmuosiuose puslapiuose pristato skaitytojams savo pranešimus apie Gorbaciovo vizitą Lietuvoje. Visos antraštės yra spausdinamos stambiomis raidėmis, o kai kurie laikraščiai pranešimam ir komentaram skiria net ištisus puslapius.

Štai keletas antraščių: Italijos socialistų dienraštis „Avanti“: Išvengime tragedijos: Gorbaciovas Vilniuje tarp protestuojančių lietuvių. Ateis diena, kai galėsite nubalsuoti, ar norite atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos, Milano dienraštis Il Corriere della Sera. Gorbaciovas priimamas kaip svetimas žmogus, Milano „Il Giorno“. Gorbaciovas tarp lietuvių reikalaujančių nepriklausomybės, Romos „Il Messaggero“. Rūstaus veido Gorbaciovas Lietuvoje, Neapolio „Il Mattino“. Gorbaciovas pristabdo lietuvius, Florencijos „La Nazione“. Gorbaciovas taria „Ne!“, bet lietuvių jam atsako: Norime patys apsispręsti, Italijos krikščionių demokratų dienraštis „Il Popolo“. „Atvykau be kariuomenės“, sako Gorbaciovas Lietuvoje, Milano dienraštis „Il Giorno“. Gorbaciovas tarp lietuvių maistininčių, komunistų dienraštis

„L'Unita“. Lietuviai Gorbacioviui: „Išlaisvink mus“, Torino dienraštis „La Stampa“. Taip pat didieji kitų Vakarų kraštų laikraščiai, kaip Federacinės Vokietijos „Frankfurter Allgemeine“, Šveicarijos „Neue Zürcher Zeitung“, „Journal de Geneve“, Prancūzijos „Le Monde“ ir „Figaro“, Jungtinių Amerikos Valstybių dienraščiai stambiomis raidėmis pristato informacijas apie Lietuvą. Londono dienraštis „The Times“ pirmame puslapyje atspausdino didelę nuotrauką, vaizduojančią Vilniuje įvykusią masinę demonstraciją. Nuotrauką apibūdina pačiame jos centre aiškiai matomas vieno demonstranto iškeltas transparentas su angliškų užrašu: Red Army - go home: Raudonoji armija - grįškite į namus!

Spaudos agentūros ir laikraščiai, tarp kita ko, ištiesai skelbia Gorbaciovo pokalbį su vienu Lietuvos darbininku, sutikusių svečią iš Maskvos su iškeltu transparentu: Visišką nepriklausomybę Lietuvai. Kas tau liepė parengti tokį transparentą, paklausė svečias darbininko. Aš pats parengiau šį užrašą, atsakė jis. O kaip tu išvaizduoji pilną nepriklausomybę, vėl kreipėsi Gorbaciovas į darbininką. Išvaizduoju tokią nepriklausomybę, kokią turėjome antrame dešimtmetyje, sumaniai atsakė darbininkas, kai Leninas buvo pripažinęs Lietuvos suverenumą, nes nė viena valstybė neturi teisės užpulti kitos. Kompartijos lyderis tuomet pasakė, kad Lietuva tais laikais buvusi labai provincijali, o didžiosios šeimos sudėtyje tapo pažangiu kraštu. Darbininkas čia pertraukė kompartijos lyderį, klausdamas svečio: Ar jūs žinote kiek lietuvių

buvo ištremti į Sibirą ketvirtame dešimtmetyje ir kiek jų tén žuvo? Su šiuo seniu nebeoriu kalbėti, jei Lietuvoje vyrauja tokie nusistatymai, kraštas gali susilaukti sunkių laikų, nebeoriu su tavim daugiau kalbėti, pasakė Gorbaciovas, brutaliai nutraukdamas pokalbį

Skaitytojų laiškai žudikų kolektyvas

Anglų dienraštis The Guardian (8.11.1990) rašo, kad Sovietų valdžia įsakė paskelbti pilnas detales apie išmarintuosius badu Ukrainoje 1932-33 metais, kurias Sovietai slėpė per 50 metų.

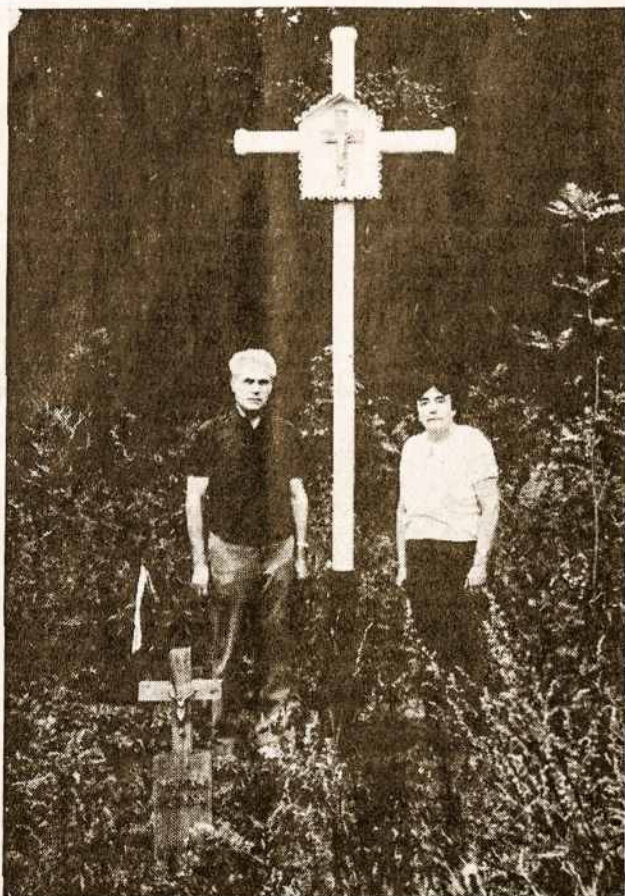
Vakarų istorikų manymu, ten mirė badu 5-ki milijonai žmonių. Bet istorikas Robert Conquest, savo knygoje „The Harvest of Sorrow“ (Sielvarto derlius), rašo, kad Stalino kolektyvizacijos metu mirė 14,5 milijonų žmonių.

Ukrainos Komunistų partija įsakė Istorijos Institutui paskelbti smulkia, to laiko įvykių, archyvinę medžiagą ir pareiškė, kad badas buvo pasėka kriminalinių veiksmy Stalino ir jo padėjėjų prieš žemdirbius. Kartu su Stalinu yra kaltinami Viačislavas Molotovas ir Lazaris Kaganovičius. Pastarasis buvo kolektyvizacijos vykdytoju. Kolektyvizacija Sovietų vyko nuo 1930 iki 1933 m.

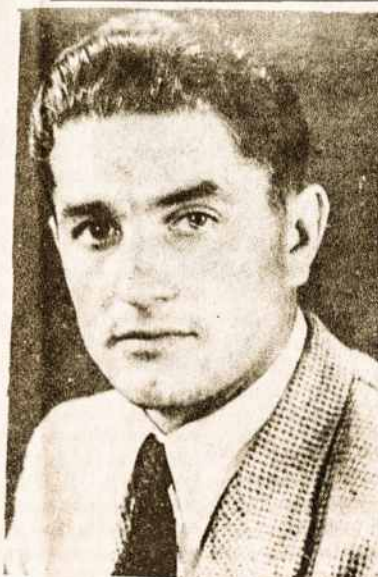
Gimtasias Kraštas (27.XI.1989), Nr. 28, rašo - Minties Leidyklos Komunistų partijos (30.VIII.1989) susirinkimo rezoliucijoje smerkiami už milijonines žmonių žudynes Stalinas, Berija, Dekanosovas ir kiti. Kyla klausimas, kas gi tie kiti, apart Stalino ir Berijos?

Daviniais paimtais iš knygos „The Rullers or Russia“ (Rusijos valdovai), parašytos katalikų kunigo Denis Fahey, aprobotas Vatikano (Impirimi Potest) 20-tosios laidos, išleistos 1975 m. JAV. Nuo 1930 TSKP politinis biuras-valdomasis, vykdomasis organas visai Tarybų Sąjungai susidėjo iš 59 narių, iš kurių 56 buvo žydai. Tik 3 nariai kitų tautybių. Keliamas klausimas, ar Lazaris Kaganovičius, vykdeš žemės ūkio kolektyvizaciją Sov. Sąjungoj, galėjo vykdyti tokio masto uždavinį vienas be padėjėjų?

Ukrainiečiams bus didelis uždavinys išaiškinti tuos Kaganovičiaus padėjėjus. J.Vilkonis, Europos Lietuvis Nr. 7

Vieno iš Lietuvos partizanų vadų – JUOZO LUKŠOS žuvimo vietoje Pabartupio pamiškeje, Kauno rajone, 1989 metų rugpjūčio mėnesį. Čia įsiai žuvo 1951.IX.4, grįžęs iš užsienio, kurin prasiveržė 1947 m. ir parašė savo atsiminimų knygą „Parizana!“, išleista 1950 ir 1962 metais JAV-se

JUOZAS LUKŠA – DA UMANTAS, Lietuvos partizanų vadas

SYDNEJUS

Vasario 16-tosios minėjimą surengė Sydnejaus Apylinkės Valdyba Vasario mėn. 18 dieną.

Iškilmingos pamaldos įvyko 11.30 val. St. Joachimos bažnyčioje Lidcombe. Organizacijos dalyvavo organizuoti su vėliavomis. Mišias atnašavo prelatas Petras Butkus ir per pamokslą tarė pritaikintą žodį. Pamaldų metu giedojo Dainos Choras, vadovaujant dirigentei B.Aleknaitei.

Iškilmingas minėjimas įvyko Lietuvių Namuose Bankstowne 2.15 val. Minėjimą pradėjo Sydnejaus Apylinkės Valdybos pirmininkė Jūratė Reizgytė Fraser, tardama tai dienai pritaikintą žodį. Choro dirigentas J.Ankus pianinu paskambino Anglų Karalienės Himną. Labai palankią paskaitą skaitė lietuvių bičiulis Ch. Copeman, paliesdamas Lietuvos atgimimo reikalus. Jopaskaita buvo gera, todėl iš publikos susilaukė daug plojimų. Paskaitininkui buvo įteikta knyga padovanuota Danutės Brazytės-Bindokienės - Lietuvių papročiai ir tradicijos iševijoje. Dovaną įteikė Daina Fraser junjorė.

Prelatas Butkus, už nuopelnus Lietuvai ir Saulių Sąjungai tremtyje, LŠST Ordinų Tarybos apdovanotas Saulių Zvaigždės Ordinu, kur įteikėmingai prelatui Petrui Butkui įteikė Dariaus ir Girėno šaulių kuopos pirmininkas Stasys Pačėsa, dalyvaujant asistentei Danutei Ankienei.

Buvo rodomas filmas gautas iš Lietuvos - Baltijos Kelias. Filmas per televizorių buvo gerai perduotas, todėl buvo malonu pasižiūrėti. Dr. Genovaitė Kazokienė, pasiremndama gautais laiškais iš Lietuvos, padarė trumpą apžvalgą apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Prof.A.Kabaila būdamas Lietuvoje, pateikė pluoštą žinių apie Lietuvos laisvės reikalus.

Sydnejaus lituanistinių kursų vedėja A.Visičūnaitė-Janavičienė, pranešė, kad Pulgio Andriušio premiją laimėjo A.Sarkauskas, išlaikydamas lietuvių kalbos egzaminą visu 100 procentų. Tautos Fondo premiją laimėjo p.Migutė. Premijas įteikė T.Fondo atstovas B.Stašionis.

Apylinkės išdininkas M.Zakaras su džiaugsmu pranešė, kad Lietuvos Atgimimo Sąjūdžiui lietuomenė gausiai aukoja. Prašė ir toliau visuomenę aukoti Lietuvos laisvės reikalams.

A.Sarkauskas gana įspudingai paskaitė Maironio eilėraščių.

Tautinių šokių grupė „Sūkurys“ vadovaujant abiem p-lėm Coxaitėm, gražiai užsirekomendavo su dainomis dviejais naujais šokiais. Dainos choras, vadovaujant dirigentui J.Ankui, gražiai padainavo Lietuva brangi. Taip pat Dainos choras, vadovaujant dirigentei Aleknaitei su soliste Gr.Žygaitytė-Hurba skambiai padainavo anoj pusėj Nemunėlio ir žemė Lietuvos.

Minėjimo dieną buvo surengta paroda: V.Donielos Lietuvos Sąjūdžio leidžiamų laikraščių ir Dr. Genovaitės Kazokienės suorganizuota Magdalenos Stankūnienės grafikos darbų paroda.

Minėjimo programos pranešėjas buvo A.Sarkauskas. Minėjimas buvo gerai suorganizuotas, tai praėjo gana gražiai ir sklandžiai. Salė buvo perpildyta publikos. Minėjimas baigtas Tautos Himnu. S.P.

Prunskienė ir Gorbačiovas diskutuoja Lietuvą suvienytoje Europoje

Vadovaujanti Lietuvos ekonomistė, LTSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotoja Kazimiera Prunskienė, „Tiesos“ korespondentui (1989.XI.18) papasakojo apie spalio 23d. įvykusį jos pasikalbėjimą su M. Gorbačiovu ir N. Ryžkovu. Jos manymu, tas pokalbis atveria „didelę perspektyvą apie Pabaltijo statusą Europoje-92.“

Prunskienė tą dieną buvo vienintelė lietuvė, dalyvavusi SSKP CK sekretorių, Politbiuro narių ir ekonomistų pasitarime. Ji ten pabrėžė, kad Pabaltijys „turi teisę į visai kitokį statutą negu kitos respublikos“ ir kad „mes niekad nesutiksime, kad mūsų žemė ir gamtos turtai būtų pripažinti visų tautų nuosavybe.“ Anot jos, tai yra „mūsų buvimo Sąjungoje sąlyga.“

Per pertrauką, pasakoja Prunskienė, Gorbačiovas ir

Ryžkovas jai paprikaištavo, kad jos kalba buvusi „ultimatyvi“. Ji atsakė, jog tai „realios, mūsų liaudies pozicijos.“ Kai Ryžkovas pajuokavo, „kad jis - - taip pat liaudis“, Prunskienė priminė jam, kad jis „negali atsaukti mūsų liaudies pozicijos.“ Gorbačiovas paprikaištavo, kad reikia „nuslopinti“ pernelyg didelę politinę įtampą Lietuvoje, nes ji „pavojinga kaip pavyzdys Rusijai, kurioje slypi didelės jėgos.“ Ji atsakė, kad lietuviai tai supranta ir todėl labai svarbu nestabdyti jų ekonominio savarankumo. Kadangi neiški perspektyva labai erzina, Prunskienė pasiūlė istorines ir politines Pabaltijo sąlygas susieti su Europa-92 - - bendros rinkos formavimu: „Pabaltijys natūraliu būdu galėtų būti tie svertai, kurie jungtų Rytų ir Vakarų Europą.“ Į Gorbačiovo klausimą, ar sugebės

atlikti tokią misiją, ji atsakė „taip“ ir pabrėžė, kad „sudaryti įėjimo į bendrą rinką programą turime mes patys, o Sąjunga galės ją aprobuoti.“ Ta mintis Gorbačioviui pasirodė perspektyvi, tačiau jis akcentavo, jos „tai padaryti galima tik Sąjungos sudėtyje.“ „Sitai aš nutylėjau“, kalbėjo Prunskienė.

ELTA

A. † A.

Jonas Mašanauskas

27.III.1926 - 7.III.1989

Prieš vienus metus Melbourne - Box Hill ligoninėje, širdies ligos nukankintas, mirė Jonas Mašanauskas. Išeivijoje neuilstamai darbavosi mūsų kultūros darbuose. Darštumo ir pasisekimo lydymas, įsigijo pakankamai turto. Nebuvo gobštus, todėl dar jaunas pasitraukė iš jo asmeniško, tvarkingai vedamų stovybos darbų. Atsiradus daugiau atliekamo laiko, neturėdamas finansinių trūkumų, nesutingo. 1975m. įstojo į Monash universitetą. 1980m. įsigijo Bachelor of Arts laipsnį.

Turėjo patraukimą ir gabumų žurnalistikoje, todėl daug rašė lietuvių išėivijos spaudoje. Pakviestas, sutiko laikinai redaguoti „Europos Lietuvių“ Londone. Vėliau redagavo „Mūsų Pastpoga“ Sydneyje. Darbavosi „Talkoje“, lietuviškoje radio valandėlėje, slidininkų klubo „Neringa“ narys ir steigėjas, komiteto narys „Lietuvių Draugija“ (lietuviška sodyba) ir kitur.

Jau nuo senų laikų, turėdamas progos dažnai lankėsi Lietuvoje. Buvo santurus, sąžiningas, todėl buvo mėgiamas tarp draugų ir pažįstamų. Gaila, kad nesulaukė dabartinių pasiekimų Lietuvoje. Jono Mašanausko asmenyje netekome sąmoningo, gabaus įvairiausiai gyvenimo reikalais (taipogi ir politikoje) diskutuotojo. Tų diskusijų labiausiai pasigendau aš, nes dar 1945m. Europoje kartu gyvenome vargė... Dirbome fizinių ir kultūrinį darbą, spausdinome - leidome literatūros žurnalą „Gintaras“ ir kitus spaudos leidinius. Dalyvavome chore, tautinių šokių ir sporto grupėse. 1947m. nuvykę darbas į Angliją, sudarėme kvartetą kuriame Jonas buvo akomponijatorius ir daininkas. 1947m. Jonas Mašanauskas vedė Birutę Jarutytę. 1948.VIII.10 gimė duklė Danutė. Ji 1971m. įsigijo Bachelor of Arts, Diploma of Education ir šiuo metu Danutė Sviders mokytoja Brentwood gimnazijoje. 1951.VIII.5 gimė sūnus Jonas (John jun.), kuris 1981m. įsigijo Bachelor of Arts, Diploma of Educational Psychology. John jun. Mašanauskas nuo 1986m. dirba žurnalistu „Age“ dienraštyje.

A.A. Jonas Mašanauskas yra paruošęs spaudai daug įvairių aprašymų apie Lietuvą. Prašau asmenis, kurie turi J.M. paruoštos medžiagos paskelbti mūsų spaudoje. Ačiū G. Zemkalniui už 1989m. „Mūsų Pastogėje“ aprašymą: „Karas dar nesibaigė Lietuvoje“.

Tebuna jam lengva Australijos žemėlė. Gaila, kad jis negalėjo prisiglausti prie Tėvo, Mamos ir kitų Mašanauskių tikrai gražioje Pažerų kapinėse.

Romualdas Sąženis

Lietuvos TSR AT nutarimas

Dėl 1939 metų Vokietijos - TSRS sutarčių ir jų pasekmių Lietuvai likvidavimo

Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausioji Taryba, patvirtindama Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos komisijos 1939 metų Vokietijos - TSRS sutartims ir jų pasekmėms tirti išvadas: smerkdama agresiją prieš Lietuvą, jos okupaciją ir aneksiją kaip tarptautinius nusikaltimus, kuriuos 1940 metais įvykdė stalininė TSRS, realizuodama savo 1939 metų slaptuosius susitarimus su hitlerine Vokietija,

atsižvegdama į tai, kad TSRS liaudies deputatų suvažiavimas 1989m. gruodžio 24d. nutarimu šiuos slaptuosius susitarimus pripažino teisiškai nepagrįstais ir negaliojančiais nuo jų pasirašymo momento,

siekdama likviduoti šių susitarimų pasekmes Lietuvai ir atkurti pažeistas Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos teises, kurias Tarybų Rusija amžiams pripažino 1920m. liepos 12d. Tarybų Rusijos ir Lietuvos Taikos sutartimi, nutaria:

1. Paskelbti, kad Lietuvos Liaudies Seimo 1940 metų liepos 21 dienos Lietuvos įstojimo į TSRS deklaracija, kaip neišreiškusi lietuvių tautos valios, yra neteisėta ir negaliojanti.

2. Pareikšti, kad TSRS 1940 metų rugpjūčio 3 dienos įstatymas „Dėl Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos priėmimo į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą“, grindžiamas Lietuvos Liaudies Seimo 1940 metų liepos 21 dienos deklaracija, yra neteisėtas ir Lietuvos juridiskai nesaista.

3. Pasiūlyti Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungai pradėti dvišales derybas dėl Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo.

Lietuvos TSR AT Prezidiumo p-kas,
A. Brazauskas

Lietuvos TSR AT Prezidiumo s-rius,
L. Sabutis
Vilnius, 1990m. vasario 7d.

Bandymai slaptai veikti tarp Vilniaus ir Maskvos.

Vakarų pasiekė šešių TSRS liaudies deputatų iš Lietuvos kreipimasis į visuomenines organizacijas bei partijas, kuriame iškeliami nuolatiniai bandymai slaptai veikti tarp Vilniaus ir Maskvos atstovaujamo organų, apeinant demokratiškai išrinktą RSRS liaudies deputatų korpusą. Administracinė-biurokratinė sistema bei biurokratijos viršūnės, rašoma pareiškime, atkakliai stengiasi įkurti konstitucinės priežiūros komitetą, kurio pagalba ketina blokuoti demokratinius procesus respublikose ir trukdyti tautom žengti į tikrą nepriklausomybę. Lietuvos deputatai atkakliai kovoja prieš šio komiteto sudarymą, nors įvykusių balsavimų rezultatai leidžia prognozuoti, kad komitetas bus sudarytas...

Pareiškime toliau atkreipimas dėmesys, kad kažkas Vilniuje, be deputatų žinios, jau atrinko respublikos atstovą į šį komitetą ir kad jis jau yra Maskvoje. Dėl to pareiškimo autoriai kreipiasi į visus Lietuvos teisininkus, kuriems rūpi Lietuvos ateitis, visų jos piliečių gerovė, sakydami, kad nė vienas doras Lietuvos teisininkas negali dalyvauti TSRS konstitucinės priežiūros komiteto darbe. „Nebūtume įrankiu rankose tų, kurie siekia, ir toliau engti beiekspluotuoti Lietuvą, sako pareiškimo autoriai. Mūsų tikslas vienas - Lietuvos nepriklausomybė. Dėl to būkime ištikimi šiai idėjai.

Pareiškimo autoriai - TSRS liaudies deputatai iš Lietuvos, baigdami pažymi, kad jie yra vieninteliai teisėti rinkti Lietuvos atstovai Maskvoje, todėl be jų žinios atliekami veiksmai yra neteisėti, panašūs į suokalbi. Pareiškime taip pat primenamas Lietuvos deputacijos nutarimas Kazimierą Uoką deleguoti į TSRS liaudies deputatų suvažiavimo prezidiumą. Gorbačiovo bandymas, pažymi pareiškimo autoriai, šį nutarimą pakeisti atsitiktine priežastimi, tariama Vytauto Astrausko liga, turi principinę reikšmę. Tai eilinis bandymas ignoruoti teisėtai išrinktų respublikos deputatų nuomonę.

Kazimieras Uoka, kaip žinoma, reaguodamas į Gorbačiovo tvirtinimą, kad Astrauskas dėl ligos nedalyvauja suvažiavime prezidiume, pasakė, jog tai melas ir nurodė tikrąją nedalyvavimo priežastį, būtent, kad Astrauskas pralaimėjo, rinkimus į liaudies deputatus, ir neturi Lietuvos deputatų pasitikėjimo. Dėl to Lietuvos deputatai nusprendė įteisinti Uoką už suvažiavimo Maskvoje prezidiumo stalo.

/LIC/

Lietuvos Tremtinių Šalpos Komitetas Melbourne

Aukotojų sąrašas: \$150 A.Kaspariūnas. \$142 per p.E.Eskirtinę (Sale kariuomenės minėjime). Po \$100 LKVS-ga „Ramovė“ Melb. sk., V.E.Stagias (\$150), V.Brilingas NSW. \$50 O.Duobienė. Po \$20 J.Barkienė (\$50), V.Bartuška, P.Dranginis (\$70), J.Jasulaitis (\$70), Kun. S.Gaidelis (\$40), S.Meiliūnienė (\$40), A.S.Mucenieikai (\$60), S.Oetterli (Simutyte) (\$40), A.Raudys, S.Rapzevičienė, V.Šalkūnas, V.Vaitiekūnienė, A.Volkienė (\$60), P.V.\$15 Melb. Vyru Choras. Po \$10 P.Bimba (\$20), S.Gabas, A.Gylienė, L.Gestautas, R.Jurevičius (\$20), V.Kružienė, Dr.J.A.Kuncai (\$135), E.Krikščiūnienė, L.Milvydienė, P.Morkūnas, Neiškaitoma, Neiškaitoma. S.Opanavičius, Z.Prašmutaitė (\$60), V.L.Petrusevičiai (\$20), V.Pumputis, R.Rakūnienė, B.Sadauskas, T.Seliokienė (\$20), Z.S.Stankūnavičiai, J.Stankevičius (\$20), R.Statkus jun., V.B.Vaitkai, J.M.Venckai (\$15). Po \$5 Petras Baltutis (\$15), J.Dagys, B.O.Beržanskai, M.Biritienė (\$15), B.Pilipavičius, S.Gabriolas, R.Kaunienė, J.Keblytis, K.Lynikas (\$15), M.Malakūnienė, Neiškaitoma, Z.Pranckūnienė (\$15), A.Rahdon, V.Sidabra, J.B.Tamošiūnai (\$10), A.Vyšniauskienė (\$32), J.Zalkauskas (\$15), J.Zitkevičienė, G.Zvinakis. \$4 L.Braniškienė. \$2 P.Grybiėnė.

Nuoširdžiai dėkojame už aukas.

A.L.T.S. Komitetas

LRTV

Tautiniai minėjimai ir jaunimas

Pasaulyje vienas iš tūkstančių žmonių kalba lietuviškai...
Ar tų vienas iš jų?

Rašo Balys Steckis

Dievą mylėdami nekritikuokime savo išeivijos lietuvišką jaunimą, kad nesijungia prie mūsų vyreniosios kartos ir, kad nebekalba švariai lietuviškai.

Tačiau kalbant apie mūsų išeivijos lietuvišką jaunimą reikia pažymėti, kad kiekvienos tautos ateitis priklauso nuo priaugančios kartos - jaunimo. Taip pat ir mūsų tauta priklauso nuo mūsų priaugančio jaunimo. Tautos, kurios dėl vienų ar kitų priežasčių neturi savo priauglio, yra pasmerktos išnykimui. Tos priežastys nėra vien gimimų mažėjimas. Nutautėjimas yra viena iš tų didžiųjų išnykimo priežasčių. O į nutautėjimą yra daug kalčių: užsikretimas svetimomis idėjomis, svetima kalba, svetima kultūra ir gerbūviu. Gerbūvis labai dažnai gadina žmones, o gyvenant emigracijoje ar kitokioje išeivijoje, aukščiausiai paminti dar greičiau paveikia ir atitraukia nuotautos.

Kaip yra su mūsų senosios kartos išeivija? Tikrai galime pasidžiaugti, kad jie nenutautėję. Jų įsteigti laikraščiai, statytos bažnyčios, lietuviški namai, sporto klubai, sukurtos įvairios organizacijos, yra gražūs pavyzdžiai, kaip reikia mylėti savo tautą, savo kalbą, papročius ir t.t. Net ir jų priaugančioji karta palyginant su naujesniais ateiviais, gerai išsilaikė. Dar randame ir trečios kartos ar net dar toliau, kurie dar moka ar supranta lietuviškai. Bet žinoma, jų kalba yra maišyta. Juk ir jų tėvai ar protėviai irgi neturėjo grynai literatūrinės lietuvių kalbos, o kalbėjo su svetimųjų priemaišomis ir tartimi.

Išlaikyti išeivijoje gimusiems gryną lietuvių kalbą nėra taip lengva. Budavo ir dabar vaikai 5 dienas mokinosi ir mokosi gyvenamojo krašto mokyklose ir to krašto kalba įvairūs terminai, išsireiškimai ir net žaidimai yra to gyvenamojo krašto kalboje. Oparėjus iš mokyklos, namuose irgi nėra tiek daug progų ar laiko kalbėti gimtąja kalba. Vaikams reikėjo ruošti pamokas, o tėvai, grįžę iš darbo ir pavargę, nebeturėjo tiek laiko ir net noro užsiimti su vaikais. Tai ir yra priežastys, kurios diena iš dienos, žingsnis po žingsnio atitraukia nuo gimtosios kalbos, nuo tautinių organizacijų, veiklos ar veda į

nutautėjimą.

Lituantistinės mokyklos ir organizacijos, kaip skautai, ateitininkai, tautinių šokių sambūriai tai yra geras reiškinys ir net būtinas. Tik ir jose kada nesimato vyresnių, o kartais ir prie vyresnių jau kalbama vietine kalba. Kartais net ir jaunesni vadovai savo tarpe tą patį daro. Tai yra beveik neišvengiama blogybė. Tačiau nors ir kabinantis už svetimos kalbos, jeigu rūpinamasi lietuviškais reikalais, tai dar yra pusė bėdos. Turime pavyzdį vyčių. Daugumos jų kasdieninė kalba yra anglų kalba. Susirinkimuose, minėjimuose ir įvairiose posėdžiuose beveik visi kalba tik angliškai. Tačiau jie veikoje rūpinasi Lietuvos likimu, o tą mes matome iš jų veiklos. Neišvengiamybėje reikia ir su savo jaunimu ir jų reikalais sutikti, nes mūsų jaunimas daug-daugiau dirba ir mokinasi negu australų jaunimas. Bet mums reikia ieškoti kelių, kad visi lietuviai rūpintųsi savo jaunimu ir Lietuvos dabartiniu likimu.

Šiandien esame visi seni ir jauni susirinkę Lietuvos nepriklausomybės Vasario 16-sios 72-ru metų sukakties šventės minėjime. Visi tos šventės rengėjai turi dėti visas pastangas, kaip geriau pritraukti mūsų jaunimą, kad jis dalyvautų tose šventėse. Ir ne tik jaunimą, bet ir visus tuos, kurie dar gyvena užkampiuose, arti prie nutautėjimo, ir dar viduriniąją kartą, kad tuose minėjimuose ir jie dalyvautų. Jeigu jaunesnieji ką rengia, vyresnieji tuose renginiuose dalyvauja, tik jaunesnieji vyresniųjų renginiuose mažai ar visai nedalyvauja. Čia kyla klausimas, ar kartais mes vyresnieji jų neatstumiame? Prieš pora dešimčių metų tuose minėjimuose salės būdavo pilnos. Tik gal mūsų pačių neapdairumas yra prisidėjęs prie to, kad dabar dalyvių skaičius gerokai sumažėjo ir likusi tik vyresnio amžiaus. Prisimenu anuos laikus, kai Vasario 16-sios minėjime buvo pilna salė. Mačiau, kad jaunimastai tai išeidavo iš salės, kada prelegentas kalbėjo. Tuo metu aš išėjau, pasižvalgyti, kas vyksta už durų. Išėjusį jaunuolį pribėgę tie, kurie buvo uždurę lauke klausė jo ar prelegentas jau grįžta nuo Juodųjų jūrų? Tas jaunuolis atsakė, kad dar prelegentas nedaėjo iki Baltijos

jūros. Tada jie visi nuėjo pasivaikšioti, sakydami, kad mes dar turim daug laiko, kol tas paskaitininkas baigs savo kalbą. Ir pilnai suprantama, kad vyresnieji dažnai kalba ar skaito paskaitas per ilgai, o tas kartojimas kasmet tas pačios istorijos įvykiai jauniems tas atsbosta klausyti. Prelegentai privalo gerai pasiruošti, kad neužtrugdytų daug laiko, nors ir prisimindami kai kuriuos istorinius įvykius kalbėti paskutiniųjų laikų aktualijomis, kurios liečia pasaulį. Dar svarbiau būtų, kad rengėjai pajęgtų įtraukti jaunesnius į tokių švenčių minėjimus būti rengėjais ir net paskaitininkais, o vyresnieji turėtų tik jiems padėti. Kai jie patys rengs ir patys kalbės, tada ir jų karta mieliai minėjimuose dalyvaus. Reikia tai ir išbandyti, o mes vyresnieji vistiek ateisim. Ir bendrai reikia stengtis visokiais būdais, kad pritraukti ir juos paremti, globoti, nes jie yra mūsų atžalynas - jaunimas, kuris yra ir bus mūsų tėvynės ir tautos ateitis. Tad ne teiskime ir nekritikuokime savo jaunimą, kad jau pamažėliu pradeda praktikuoti ir pasiryžo mus pavaduoti visuose tautiniuose reikaluose ir veikoje.

Šį kartą Lietuvos nepriklausomybės Vasario 16-sios šventės minėjimą surengė jau mūsų išeivijos lietuviškas jaunimas, ne tik čia Perth'e. Bet gal būt ir kitose Australijos Lietuvių kolonijose.

Tačiau kaip matome, kad mūsų brangus jaunimas jungiasi prie mūsų, ir kartu veikia ir dirba mūsų tėvynės ir tautos labui.

Lai Dievas laimina išeivijos lietuvišką jaunimą ir jų veiklą.

Rumunijos laikinoji vyriausybė panaikino komunistinio režimo 1948-ais metais paskelbtą įstatyminį dekretą, kuriuo Rumunijos graikų-katalikų Bažnyčia buvo panaikinta ir prievarta įjungta į krašto stačiatikių Bažnyčią. Nuo to laiko iki dabar, Rumunijos graikų katalikų religinė bendruomenė buvo priversta veikti pogrindyje, panašiai kaip katalikai, vadinami unitai, Ukrainoje, Apie šį skaudų keturiasdešimtmetį kiek plačiau dabar papasakoją Rumunijos graikų katalikų metropolitas Alexandru Todea austrų žinių agentūrai „Kathpress“ duotame interview. Jis priminė, kad 1948-ais metais Rumunijoje buvo 1,800 graikų katalikų kunigų, iš kurių tiksliai 36-i pakluso komunistinės valdžios įsakymui ir perėjo į stačiatikių Bažnyčią. Penki šimtai kunigų dėl pasipriešino įsakui buvo areštuoti ir daug jų mirė kalėjimuose ar koncentracijos stovyklose. Neareštuotieji kunigai, suorganizavo slapta katalikų religines bendruomenes, taip pat slapta, rizikuodami areštu, aukojo Mišias, teikė Sakramentus, lankė ligonius. Jie rūpinosi tikinčiųjų sielovada, nepaisant to, kad pragyvenimui užsitikrinti buvo priversti įsidarbinti. Buvo slapta įšventinti nauji kunigai. Metropolitas Todea pažymėjo, kad šiandien Rumunijoje yra 540 graikų katalikų kunigų, tarp kurių apie šimtą yra senyvo amžiaus.

Australijos lietuvių fondas

Nuo 1985 m. Fondo Valdyba parėmė 18 mokinių jiems išvykstant į Vasario 16 d. gimnaziją sumoje \$20,000. Iš jų visų gavome gan ilgokus prašymus gauti pinigine paramą, bet tik keletas iš jų susiprato pareikšti Fondui padėką. Nesenai gavome padėkos laiškelį iš Reginos Coxaitės, kuri tik nuvykus į Vasario 16 d. gimnaziją taip mums rašo: „Noriu padėkoti Australijos Lietuvių Fondui už tokia gražią paramą man vykstant į Vasario 16 d. gimnaziją. Kaip matote iš pašto ženkliukų aš esu jau gimnazijoje. Pradedu apsiprasti. Mokslo yra daug, bet stengsiuosi viską atlikti. Dar kartą nuoširdžiai dėkoju ir linkiu jums viso gero“. Tikime, kad Fondo nariai ir remėjai džiaugiasi, kuomet Vasario 16 d. gimnazijos jaunuoliai iš Australijos įvertina Fondo tikslus. Šis padėkos klausimas liečia ne tik jaunuolius, bet ir daugumą lietuviškų organizacijų, kurias mes remiame.

Aukos Fondui.

Vasario 16 Dienos minėjimo metu Melbourne aukojo: Po \$50 L.Bučelis (1325), kun. P.Dauknys (165), ir I.Budrys. \$40 V.Stagis (165). Po \$20 K.Simkūnas (180), A.G.Karazijos (185), V.Ročenė (238), J.S.Meiliūnai (1082), A.Galiauskienė (30), P.V.V.Pažereckas (105), J.Sniras (420), J.Balčiūnas (1200), P.Dranginis (325), M.Prašmutienė (225), Z.Prašmutaitė (120), J.Mikštas (253) ir Gružas. Po \$10 P.Sarkis (105), V.B.Vaitkai (155), L.K.Bartaška (105), J.Zalkauskas (345), R.Semetas (300), P.Morkūnas (200), A.Z.Kalpokai (220), S.Radzevičienė, V.Cerakavičius (178), Jz.Petraitis (100), pavadė neįskaitoma, B.Prašmutaitė (155), Rahdon A.E., M.Didžys (320), A.E.Bakaičiai (82) ir V.Ališauskas (820). Po \$5 J.Dagys (15), K.Lynikas (200), E.Sidlauskas (65), V.Sidabra (145), J.Paragienė (267), M.Malakūnienė (30), A.Kaspariūnas (85), A.Klimas (82), A.Vyšniauskienė (80), Repšys, D.M.Baltutienė (190). \$2 Grybas.

\$50 Mrs. Angelė Petniūnas, savo vyro A.A. Prano Petniūno prisiminimui mirties metinėse.

\$10 M.Verbylienė, prisiminimui A.A. J.Sikorskienės 5 metų mirties metinėse.

\$100 Zigmantas Poškaitis (220) vietoje gėlių A.A. Antanui Steponavičiui.

Nuoširdus aciu visiems už aukas. Vincas Ališauskas AL Fondo išdininikas

Pigiausios kelionės į Tėvynę ir pasaulį

Į Lietuvą ir atgal	nuo \$1760(per Sing.)
"	nuo \$1900(per Jugosl.)
" ir Europą ir atgal	nuo \$1920(per Tokijo)
Iš Lietuvos (iš Maskvos)	nuo \$1870
Iš Singapuro ir atgal	nuo \$1275(kaina keičiasi)
Į Helsinkį ir atgal	nuo \$2000
Į Honolulu ir atgal	nuo \$770
Į Los Angeles/San Francisko	nuo \$1154(iki 31 kovo)
Į Toronto ir atgal	nuo \$1285
Aplink pasaulį	nuo \$1980

- * Mano 30 metų patyrimas-Jūsų sėkmingos kelionės garantija.
- * Padedu tvarkyti dokumentus į Lietuvą ir iš Lietuvos.
- * Papigintai apdraudimas, kelionės čekiai. Parūpinu turus po Europą ir Ameriką ir viešbučius.
- * Kalbu lietuviškai ir angliškai/ ne rusiškai.

ALG. ZILINSKAS, Concorde International Travel (IATA,AFTA) 541 King Street, West Melbourne, 3003 telef. 321 6833 Fax. 328 2680 Vakarais - 572 2172

RAŠOTE TESTAMENTĄ? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“! Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šiaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aidams“!

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Sv. Kazimiero - Lietuvos Globėjo, viso lietuviško jaunimo ir ypač Lietuvių Skautų Sąjungos Globėjo, šventės iškilmingose šv. Mišiose kovo 4d. šv. Jono bažnyčioje gausiai su procesija žengė uniformuotas ir Džiugo Tuntas su Lietuvos Trispalve ir Tunto vėliavomis bei garbės sargybomis. Per Mišias giedojo skautų choras, kurį paruošė skautininkės: Birutė ir Zita Prašmutaitės. Giedojo „Pulkim ant kelių“, Skautų giesmė - „Sutelk mus, Viešpatie, būrin“; „Kaip grįžtančius namo paukščius“; „Kaž kas verkia, ar girdi?“ ir šv. Mišias baigė kartu su visais Lietuvos himnu. Mišių skaitymus atliko vyr. skautė Loreta Čižauskaitė, vyr. skautė Melisa Savickaitė. Tikinčiųjų malda pateikė vyr. skautininkė Jonė Zitkevičienė. Aukas nešė Rajono Vadas jvs fil. Vytautas Vaitkus, Paukštytė Kim. Pettiford ir Vilkiukas Jonas Kviecinskas. Sv. Mišias už Lietuvą aukojo kun. Pr. Dauknyš, taręs šventei tinkamą žodį. Komuniją padėjo dalinti Arkivyskupo patvirtintas

Melbournas

Bendruomenės susirinkimas

ALB Melbourne Apylinkės narių metinis susirinkimas įvyks balandžio 8d. Verbų sekmadienį Lietuvių namuose po pietų. Darbotvarkė:- atidarymas, prezidiumo kvietimas, pranešimai: valdybos narių, revizijos komisijos, Garbės teismo, diskusijos dėl pranešimų ir dėl mūsų išeivijos veiklos Australijoje.

ALB Melbourne apylinkės valdyba

Pranešimas

Melbourn DLK Vytenio šaulių kuopa švenčia Vlodo Putvinskio-Putvio 61-sias mirties metines. Šauliai ir šaulės uniformuoti su dalinio ir tautine vėliava, dalyvauja kovo 18 d. 12 val. šv. Jono bažnyčioje, šv. Mišiose už jo vėlę ir kuopos mirusius šaulius.

Po pamaldų Lietuvių namuose bendruomenės kambaryje 2.30 val. trumpa paskaita Vlodo Putvinskio-Putvio asmenybei.

I minėjimą kviečiame visus šaulius-lėš ir Sauliams prijauniančius tautiečius.

Kuopos Valdyb

Valentinas Čižauskas. Po Komunijos susitelkimui klasikinės savo poezijos šv. Kazimiero garbei pateikė poetas Juozas Mikštas. Viskas buvo labai įspūdinga. Sv. Komunijos išdalinta virš dviejų šimtų. Po pamaldų vyr. skautės Kaziuko mugę suruošė Lietuvių namuose.

Už Antana Steponavičių Mišioms aukojo: Antanina Kalvaitienė, J.L. Kebliai, S. Ribačiauskienė, J. Sarapinas, Frida Savickienė, K. Simutienė, Petras Mažylis, B.J. Oželiai.

Algio Vaitiekūno mirties penktose metinėse už jo vėlę šv. Mišias aukojo iš Katalikų Moterų Draugijos: Halina Statkuviene, Eugenija Mackevičienė, Irena Jokubauskienė, Emilija Krikščiūnienė, Emilija Markonienė.

Geelonge lietuviškos pamaldos kovo 18d., Gavėnios III sekmadienį, 9.30 val. šv. Jono bažnyčioje.

Už A.A. Antaną Steponavičių keturnedėlio šv. Mišios Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose kovo 24d. šeštadienį 4val. P-P.

Antanas Ramanauskas mirė kovo 6 d. Box Hill ligoninėje. Rožančius buvo kalbamas Tobin koplyčioje kovo 8 d. Laidotuvių šv. Mišios mūsų šv. Jono bažnyčioje kovo 9 d. ir palydėtas į Springvale kapines.

Pranešimas

Kovo 22d. ketvirtadienį yra organizuojama išvyka į Corowa (NSW). Autobusas išeis 7.30 am. nuo Gas & Fuel pastato Flinders Street. Vėliau paims keleivius ir nuo Lietuvių namų., Kelionė vienam asmeniui kainuos \$5. Prašome užsiregistruoti pas Vincą Sidabrą telef. 830 5084.

Melbourn pensininkų susirinkimas įvyks kovo 13 d., antradienį, 12 val. Lietuvių namuose, kviečiame visus pensininkus atsilankyti, nes bus labai svarbių pranešimų, kuriuos padarys atvykę vyriausybės atstovai.

Melbourn Lietuvių Pensininkų valdyba

Paiėskomi

giminės iš Lietuvos ieško Arūno ir Rimgaudo Baleišių. Jų tėvai Izabela ir Valentinas Baleišiai gyveno Mt. Martha, Victorijoje. Jiems mirus nutruko ryšys.

Ieškomi asmenys arba apie juos žinantieji prašomi pranešti: J.Zinkui, 84 Victor Ave., Picnic Point, NSW, 2213, arba telefonu (02) 774 2914.

A. A. Antanas Steponavičius

(1920 - 1990)

Sių metų vasario mėn. 22d. mirė Antanas Steponavičius, gimęs 1920m. birželio 6-tą d. Linkuvoje.

„Tobin Brothers“ koplyčioje kun. Pr. Dauknyš (sekmadienį) pravedė Rožinį, o kun. J. Petrauskas (pirmadienį) atliko gedulingas pamaldas šv. Jono parapijos bažnyčioje. Per Mišias giedojo Melbourne lietuvių parapijos choras, - velionio išlydėti susirinko gausus būrys žmonių. Palaidotas Altonos kapinėse.

Tiems, kurie turėjom progos su Antanu artimai bendrauti, netekome draugo, bičiulio, artimo žmogaus ir tautiečio. Antanas buvo širdies žmogus - atviras, nuoširdus ir draugiškas. Jis nuo pat jaunystės dienų pamėgo giesmę ir dainą: (a) choristas Linkuvoje pas vargn. Garšvą, (b) išeivijoje ilgus metus giedojo ir dainavo Geelonge lietuvių chore ir (c) galiausiai - užbaigė su Melbourne lietuvių parapijos chorą.

Metant žvilgsnį į Antano jaunystę, verta pastebėti, jog baigęs pradinę mokyklą jis keturis metus mokėsi audėjų specialybės ir įsidarbino Linkuvos audimo įmonėje. „Ilgai netrukus, - sako jis, - įstojau ir į Lietuvos Šaulių Sąjungą, buvau aktyvus jos narys, praėjau

karinio paruošimo kursą“.

Rusams okupavus Lietuvą, Antanas tapo rezistentu ir partizanu. Atėjęs vokiečiams - stjo savanoriu į 9-ąją savisaugos batalijoną. Frontui pairus, Antanas atsidūrė Vokietijoje (Luftvafėje), o karui pasibaigus - belaisvių stovykloje.

Prieš porą metų velionį aplankė sūnus, dar po metų ir dukterė iš Lietuvos. Cia, išeivijoje, liko sūnus Ričardas, kuris dabar lektorauja Balarate. Be abejo, velionis Antanas paliko ir dar kai ką: giliam liūdėsy paliko mylinti žmona Staselė, graudi kareivio pasaka ir doro žmogaus atminimas...

Jonas Juška

L.K.V.S.-gos Ramovė, Melb. skyriaus valdyba praneša, kad š.m. kovo mėn. 31 dieną, šeštadienį, 2 val. p.pietų, Kankinių Koplyčioje, bus atnašaujamos šv. Mišios už mirusius Ramovės narius. Mirusiųjų šeimų nariai, ramovėnai bei draugai kviečiami skaitlingai dalyvauti, tuo pagerdami mūsų buvusius narius. L.K.V.S.-gos Ramovė, Melb. skr. Valdyba

A. † A. Antanui Steponavičiui

mirus, mano mielą draugę Stasę Steponavičienę, sūnų Vidą su šeima, dukteris Nijolę ir Vaidą su šeimomis, Ričardą su žmona Helen, netekus mylimo vyro, tėvo ir uošvio nuoširdžiai užjaučiame ir kartu su jais liūdime.

Jadvyga Musčinskienė
Regina Christy
Nijolė ir Leonas Kopicikai

A. † A. Antanui Steponavičiui

mirus, jo žmonai Stasei, šeimai ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Melbourno Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos narės

Maloniai kviečiame visus Melbourne ir apylinkėje gyvenančius lietuvius atsilankyti į Adelaidės teatro spektaklį

Pirmas skambutis

kuris įvyks Melbourne Lietuvių Namuose kovo 18 d. (sekmadienį) 2.30 val.p.p. Išverstinių scenos veikalų - Pirmas Skambutis - yra vienas lietuviško teatro repertuaruose ilgiausiai išsilaikęs. Šios komedijos populiarumo priežastis greičiausiai yra žmogiškų silpnųjų palietimas. Bilieto kaina 6 doleriai.

ALB-nės Kultūros Taryba

Maloniai kviečiame visus į

Jaunimo poezijos popietė

Melbourno lietuvių jaunuomenė pristato savo literatūrinę kūrybą Melbourne lietuvių namuose kovo 25d. 2.30 p.p. Bendruomenės menėje.

ALB-nės Kultūros taryba

SPORTO NAUJIENOS

Vasario 17-tą dieną Sydnejaus Sporto Klubas „Kovas“ Dalios ir Mindaugo Sumskų namuose pagerbė metų laike pasižymėjusius savo sportininkus, kuriems buvo įteikta specialios dovanos. Jas gavo: Jauniai - D.Slitytė, A.Venclovaitė, D.Dičiūnaitė, G.Karpuškaitė, D.Bireta, E.Viržintas, D.Ankus, M.Newman, L.Newman ir M.Zvirblis. Vyrų ir merginų: G.Kalėda, P.Dunda, R.Venclovaitė, L.Skirkaitė, E.Vaičiūrgis, P.Gustafson, treneris M.Liubinskas ir 20-tį metų nuo 1968-ųjų iki 1989-ųjų metų sporto švenčių dalyvė R.Andriejūnienė. Sportininkus pristatė valdybos nariai S.Gustafson-Motiejūnaitė ir S.Karpuška, kai dovanas įteikė „Kovo“ pirmininkas D.Atkinson. Si sportinė popietė buvo labai gera, jaunieji turėjo įdomius žaidimus, net ir su pasimaudymu lietuje, nemokamai gaudami kepsnius, vaisvandenių ir kitokių skanumynų, kai gausiai susirinkę koviečiai ir jų rėmėjai praleido labai gražią ir sportišką vakaronę iešminę.

Balandžio 1 dieną - sekmadienį 15 valandą Sydnejaus Lietuvių Klube įvyks Sydnejaus Sporto Klubo „Kovas“ metinis narių susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba, kurios svarbiausias ir didžiausias rūpestis bus pasirėngti kelionei į 1991 metais Lietuvoje būsimą IV-ą Pasaulio Lietuvių Sporto Šventę. Visi „Kovo“ nariai, rėmėjai ir ypatingai sportininkų tėvai, kurie galvoja važiuoti į Lietuvą, prašomi būtinai šiame susirinkime dalyvauti. Tat balandžio 1-sios popietė tegul būna paskirta sportiniams „Kovo“

reikalams.

Su persitvarkymu Sovietų Sąjungoje ir palengvėjimu Lietuvoje, jau nemažas skaičius Lietuvos sportininkų yra išvykę iš Lietuvos ir žaidžia paskirose užsienio komandose, gaudami daug geresnį atlyginimą. Pats iškilusias ir dabar daugiausiai Lietuvių išpopuliarinęs, yra Lietuvoje išrinktas Nr.1 krepšininkas Sarūnas Marčiulionis, kuris jau gana sėkmingai žaidžia NBA Amerikos didžiausioje krepšinio lygoje, reprezentuodamas „Golden State Warriors“ komandą, kuri yra San Francisco mieste. Jau neskaitant Kalifornijos spaudos didelių aprašymų apie savo šaidėją Sarūną ir kiti Amerikos laikraščiai labai plačiai aprašo Marčiulionio ir jo šeimos, žmonos Ingridos ir dukros Kristos gyvenimą Amerikoje. Didysis „Chicago Tribune“, net per du puslapius dėdą platų aprašymą ir pasikalbėjimą su Marčiulionių šeima, pavaizduodamas net 5-mis nuotraukomis. Vienas iš pirmųjų dalykų, ką Sarūnas padarė, tai visiems korespondentams pasakė, kad jis ne rusas, kaip pradžioje apie jį rašė, bet lietuvis ir prašė tai visuomet pažymėti. S.Marčiulionio ir finansinis kontraktas yra pats didžiausias. Jis pasirašė jį trims metams ir gaus, su kitais priedais virš 3-jų milijonų dolerių.

NBA lygoje turėjo žaisti ir didysis „Zalgirio“ Arvydas Sabonis, tačiau dėl sužeistos kojos, jis laikinai atsisakė ir dabar žaidžia už Ispanijos „Valladolid Club

Balancelsto“ komandą. Jo alga čia yra 25,000 amerikoniškų dolerių mėnesiui. Kartu su Saboniu čia žaidė ir buvęs Sov. S-gos ir „Zalgirio“ komandų kapitonas V.Chomičius, kurio alga buvo 3,000 amer. dol. per mėnesį. Tačiau jo kontraktas jau šią vasarą baigėsi ir jo ispanai daugiau nepratėse.

Kiti žymieji „Zalgirio“ krepšininkai R.Kurtinaitis ir S.Jovaiša žaidžia už Vak. Vokietijos Hageno komandą, V.Jankauskas ir R.Civilis už Bulgarijos klubą ir apie 20 kitų krepšininkų, futbolininkų, tinklininkų ir rankininkų, žaidžia, daugiausiai mažiau žinomose socialistinių valstybių komandose, gaudami geresnias sąlygas negu Lietuvoje.

Valstybiniam kūno kultūros ir sporto komitetui užsakyti yra rašoma Lietuvos Sporto Istorija. Šį darbą dirba mokslinis kolektyvas, vadovaujamas istorijos mokslų daktaro H.Sadžiaus. S.m. balandžio mėn. Kaune yra numatyta surengti mokslinę konferenciją ir istorinės medžiagos parodą.

Po revoliucijos Irane, kai buvo nuverstas šachas, iki tol buvęs populiarus šachas buvo uždraustas, kaip netinkamas islamo moralei. Tačiau, mirus Ajaatolai šis sportas vėl buvo pripažintas ir šią vasarą Irane vyks statusus tarptautinis bokso turnyras.

Vilniuje įvykusio Lietuvos šachmatų federacijos suvažiavimo metu, buvo paskelbta, kad Lietuvos šachmatų federacija yra savarankiška ir nepriklausanti Maskvai. Si federacija tikruoj FIDE (Tarptautinė Šachmatų Federacija) narių tapo 1930 metais ir dalyvavo šešiose pasaulinėse šachmatų olimpiadose, tai 1930 m. Hamburge-14-ji vieta, 1931 metais Prahoje-8-ji vieta, 1933 m. Folkestone-7-ta vieta, 1935 m. Varšuvoje-9-ta vieta, 1937 m. Stokholme-7-ta vieta ir 1939 m. Buenos Aires-12-ta vieta. Lietuvos Šachmatų Federacija niekuomet nebuvo išstojsi ir išbraukta iš Tarptautinės Šachmatų Federacijos, todėl ji prašo, kad ir vėl būtų pripažinta ir grąžinta jai pilnos nario teisės.

Antanas Laukaitis

Antro kurso studentas sportininkas (akademiniis irklavimas) ieško sponsoriaus. Galėtų treniruoti jaunių komandą liepos rugpjūčio mėnesiais. Jaunasis treneris, daugelio tarptautinių varžybų dalyvis, nori perduoti savo gerą patirtį Australijos lietuvių jauniems irkluotojams. Jeigu pasiūlymas priimtinas, prašau rašyti: Irena Skomskienė, Architektų g. 176-78, Vilnius, Lietuva - USSR.

HOBARTAS

72-rają Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį paminėjome šeštadienį, vasario mėn. 17 dieną. Susirinko dauguma bendruomenės narių, jų tarpe buvo ir dvi viešnios iš Lietuvos: Edita, p.p. Šiaučiūnų giminitė ir Virginija, ponios Andrikonienės sesuo. Taip pat apsilankė ir p.p. Krutuliai iš Launcestono.

Minėjimą atidarė ir įdomią paskaitą paskaitė mūsų pirmininkas R. Tarvydas. Jis trumpai paminėjo įvykius atvedusius prie Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 1918m. vasario 16 dieną ir labai išsamiai ir faktiškai išnagrinėjo dabartinę politinę padėtį ir vykstančią kovą dėl prarastos nepriklausomybės atstatymo.

Gausiu plojimu klausytojai išreikė padėką už įdomią ir pamokomą paskaitą.

Sekretorius S. Augustavičius pravedė, įprastą šiai dienai, rinkliavą, vasario 16-tosios vajų. R. Tarvydo paskaitos paveikti, susirinkusieji buvo labai duosnūs ir su noru aukėjo.

Iždininkas J. Paškevičius pasinaudojo ta proga surinkti nario mokesčių iš dar nesusimokėjusių.

Minėjimą užbaigėme sugiedodami Lietuvos himną, padedami A. Taškuno grojančio akordijonu.

Sąrašas aukojusių Vasario 16-tos vajui.

Po \$10 aukėjo: A. ir J. Jurevic, A. ir Z. Adickai, p.p. Pinčiai, p.p. Krutuliai, A. ir N. Kantvilai, p.p. Tarvydai, P. ir M. Šiaučiūnai, S. ir B. Augustavičiai.
Po \$5 aukėjo: D. Gasiunas, B. ir H. Sikšniai, V. ir K. Mikelaičiai, J. ir E. Paškevičiai, V. Eskirtas, J. Fromienė, J. Andrikonienė, M. Petraitienė, K. ir E. Paškevičiai, S. ir K. Domkai.
Po \$6 aukėjo A. Taškūnas, po \$4 M. Vaičiulevičienė, po \$2 A. Milinkevičienė ir P. Banelis.

Hobarte jaunų lietuvių motinų sąjėlė susiburė į grupę ir pasivadino Jaunų Lietuvių Motinų Grupe. Jos išreikė norą glaudžiai bendrauti su Hobarto Apylinkės Lietuvių Bendruomene.

Susipažinimui ir glaudesnių ryšių užmezgimui jos ruošia iešminę į kurią prašo apsilankyti visus bendruomenės narius, o ypatingai jaunas lietuves motinas su savo šeimomis.

Iešminė rengiama balandžio mėn. 4-tą dieną, Verbų Sekmadienį, Glenorchy reserve (picnic grounds) Tolosa gatvėje. Tam jos turi užsąkę paviljoną No.10. Pradžia 11 val. ryto.

Bendruomenės valdyba sveikiname Jaunų Motinų Grupę, linkime joms sėkmingos veiklos ir įskiepti lietuviško jausmo jaunajai kartai. O bendruomenės narius raginame gausiai apsilankyti šiame susiburime. Visi kartu praleisime malonią popietę ir padrasinsime mūsų jaunas moteris susirūti su visa bendruomene.

S. Augustavičius
Valdybos Sekretorius

P.S. Paviljoną iešminei parengimui yra, bet užkandžius ir gėrimus atsineškite

• VILNIUS • VILNIUS • VILNIUS •

Mes galime jums sutvarkyti kelionę geriausiom kainom bet kur į Lietuvą, USSR ir Lenkiją. Pilnas kelionės aptarnavimas, apimant lėktuvus, ekskursijas, pakvietimus ir visas.

Į USSR lėktuvu ten ir atgal nuo \$1,590.
Zavus suderinimas į ar per USA ir Kanadą.
Dovanų siuntiniai į Lietuvą, USSR, Lenkiją.
Kainoraštis paprašius.

ODRA
TRAVEL

CALL OUR OFFICE IN:

- MELBOURNE 311 LATROBE ST. TEL. (03) 670 9454
92 CHAPEL ST. (WINDSOR) TEL. (03) 521 1414
- SYDNEY: 647 GEORGE ST. TEL. (02) 211 5655
- ADELAIDE: 18 WAYMOUTH ST. TEL. (08) 231 4882
- BRISBANE: 144 ADELAIDE ST. TEL. (07) 229 9716

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick 21 Lyall Road.....	7075533
Moorabbin / Mentone 16 Tuck Street.....	5559088
St. Albans 69 Alfreda Street.....	3674333

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuvės sutvarkyti profesionaliai ir ramliai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

KO-OPERATINĖ
KREDITO D-JA

“TALKA” veikia visų naudai...

ADELAIDE
MELBOURNE
SYDNEY